Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Selectae E Profanis Scriptoribvs Historiae

Heuzet, Jean

Lipsiae, MDCCLVIIII.

VD18 12897531

Capvt IIII.

urn:nbn:de:gbv:45:1-17417

Visual Library

ambiſſent, et an Palicanum, ſuffragiis populi Conſulem creatum, renuntiaturus eſſet, interrogaretur, primo reſpondit: *Non exiſtimare ſe, tantis tenebris offuſam eſſe rempublicam, vt huc indignitatis veniretur.* Deinde quum perſeueranter inſtarent, ac dicerent: *Age, ſi ventum fuerit: non renuntiabo,* inquit. Quo quidem tam abſciſſo reſponſo (Piſo) Conſulatum Palicano, priusquam illum adipiſceretur, eripuit. Multa et terribilia Piſo contemſit, dum ſpecioſum mentis ſuae flecti non vult rigorem.

5. Quum Eurybiades baculum ſuſtuliſſet in Themiſtoclem, ſententiae ſuae aduerſantem: *Percute,* inquit Themiſtocles, *ſed audi.* Eam animi moderationem ſimul et magnitudinem miratus Eurybiades, Themiſtoclem loqui, quantum vellet, iuſſit, et ab eo ad meliora conſilia reuocatus eſt. *Plut. in Themiſt.*

Capvt IIII.

Imperare ſibi, maximum imperium eſt.

1. Fortis animus, et magnus, cernitur in duobus, ſi et ſolum id, quod honeſtum ſit, bonum iudices, et ab omni animi perturbatione liber ſis. Nam et ea, quae eximia pleriſque et praeclara videntur, parua ducere, eaque ratione ſtabili firmaque contemnere, fortis animi magnique ducendum eſt: et ea, quae videntur acerba, quae multa et varia in hominum vita fortunaque verſantur, ita ferre, vt nihil a ſtatu naturae diſcedas, *Cicero 1. Offic. c. 20.*

das, nihil a dignitate sapientis, robusti animi est, magnaeque constantiae. Non est autem consentaneum, qui metu non frangatur, eum frangi cupiditate, nec, qui inuictum se a labore praestiterit, vinci a voluptate.

Seneca Epist. 113 O quam magnis homines erroribus tenentur, qui ius dominandi trans maria cupiunt mittere: felicissimosque se iudicant, si multas per milites prouincias obtinent, et nouas veteribus adiungunt, ignari, quod sit illud ingens paratumque regnum! Imperare sibi, maximum imperium est: (sicut seruire cupiditatibus grauissima seruitus est.)

Quaest. l. 3. *in praef.* Quid praecipuum in rebus humanis est? non classibus maria complesse, nec in rubri maris litore signa fixisse, nec deficiente terra, ad iniurias aliorum errasse in oceano, ignota quaerentem: sed animo omne vidisse, et qua nulla est maior victoria, vitia domuisse. Innumerabiles sunt, qui vrbes, qui populos habuere in potestate: paucissimi, qui se.

P. Syrus v. 904. Stultum est, imperare ceteris, qui nescit sibi.

Senec. 5. *benef. c.* 7. 2. Gentes facilius est barbaras, impatientesque alieni arbitrii, regere, quam animum suum continere et tradere sibi. (Satis) ita-

Epist. 113 que contra hostes instructi, (saepe) contra fortunam (et cupiditates) inermes sunt. Alexander quidem Persas, et Hircanos, et Indos, et quidquid gentium vsque in Oceanum extendit Oriens, vastabat, fugabatque. Sed ipse modo occiso amico, modo amisso, iacebat in tenebris, alias scelus, alias desiderium suum maerens, victor tot regum et po-

pulo-

pulorum irae, tristitiaeque succubuit. Id enim egerat, vt omnia potius haberet in potestate, quam affectus. Quem arma Persarum non fregerant, vitia vicerunt. Victo ad Arbela Dario, palam cupiditates suas soluit, continentiamque ac moderationem in altissima quaque fortuna eminentia bona, in superbiam ac lasciuiam vertit. Purpureumque diadema distinctum albo, quale Darius habuerat, capiti circumdedit, vestemque Persicam sumsit. Et ille se quidem Persarum spolia gestare dicebat; sed cum illis quoque eorum mores induerat, superbiamque habitus animi insolentia sequebatur. *Q. Curt. l. 6. c. 2. 6*

3. (*Hanc Caesari laudem eximiam tribuit Cicero, quod iram suam non minus fortiter vicisset, quam hostes vicerat.*) Domuisti (Caesar) gentes immanitate barbaras, multitudine innumerabiles, locis infinitas, omni copiarum genere abundantes: sed tamen ea vicisti, quae et naturam, et conditionem, vt vinci possent, habebant. Nulla est enim tanta vis, (tantaque copia) quae non ferro, ac viribus debilitari, frangique possit. Animum vincere, iracundiam cohibere, victoriam temperare, etc. haec qui facit, non ego eum cum summis viris comparo, sed simillimum deo iudico. *Cicero pro Marc. c. 3.*

Bis vincit, qui se vincit in victoria.

Iracundiam qui vincit, hostem superat maximum. *P. Syr. v. 88. et 376*

Quum Scipio, post partam de Syphace rege victoriam, vidisset Masinissam intempestiuo Sophonisbae captiuae amore captum; adductum in secretum, sic adloquitur: *Non* *Liuius l. 30. c. 14.*

est, (mihi crede) tantum ab hostibus armatis aetati nostrae periculi, quantum ab circumfusis vndique voluptatibus. Qui eas sua temperantia frenauit ac domuit, nae multo maius decus maioremque victoriam sibi peperit, quam nos Syphace victo habemus.

CAPVT V.

Vitiorum irritamenta sunt fugienda.

Liuius l. 23. cap. 2. 4. 18.

cap. 18.

1. Capua, Campaniae vrbs, prona semper ciuitas in luxuriam (fuit), non ingeniorum modo vitio, sed (etiam) affluenti copia voluptatum, et illecebris omnis amoenitatis maritimae terrestrisque; luxurians longa felicitate, atque indulgentia fortunae. Illuc in hiberna concessit Hannibal, victis ad Cannas Romanis; ibi partem maiorem hiemis exercitum in tectis habuit; aduersus omnia humana mala saepe ac diu durantem, bonis inexpertum atque insuetum. Itaque quos nulla mali vicerat vis, perdidere nimia bona ac voluptates immodicae; et eo impensius, quo auidius ex insolentia in eas se immerserant. Somnus enim, et vinum, et epulae, et scorta, balineaque, et otium, consuetudine in dies blandius, ita eneruauerunt corpora animosque, vt magis deinde praeteritae eos victoriae, quam praesentes tutarentur vires: maiusque id peccatum ducis apud peritos artium militarium haberetur, quam quod non ex Cannensi acie protinus ad vrbem Romam duxisset. Illa enim cunctatio distulisse modo victoriam videri potuit, hic

error